

НА ЗАХИСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ: ПУБЛІЦИСТИКА МИРОНА КОРДУБИ У МІЖВОЄННИЙ ЧАС

У сучасному ренесансі біоісторіографічних студій кордубіана є одним із найбільш помітних тематичних сюжетів. Свідчення цього – значна кількість ґрунтовних праць статейного формату та два монографічні опрацювання життєпису Мирона Кордуби¹. При цьому кордубознавці дедалі частіше говорять про потребу подолання традиції історієцентризму при реконструкції різнопланової спадщини видатного діяча. Йдеться про необхідність звернення уваги, поряд із науковою, також на журналістичну, белетристичну, колекціонерську та інші складові його творчої особистості. У нашій статті ми хочемо звернути увагу на малознану до сьогодні публіцистику видатного вченого. Актуальність саме такого дослідницького ракурсу пояснюється кількома обставинами. По-перше, початки інтелектуальної самореалізації видатного представника львівської історичної школи зародилися саме на полі співпраці з українською періодикою Буковини та Галичини на зламі ХІХ–ХХ ст. По-друге, багато своїх творчих ідей учений уперше пропонував для обговорення в публіцистичній формі на шпальтах газетних видань. По-третє, М. Кордуба – активний діяч українського суспільно-політичного життя, володів витонченим публіцистичним пером і свій журналістський хист спрямовував на обстоювання природних прав наддністрянських українців на національну та культурну самореалізацію.

Найбільш промовисто остання обставина проявилася у міжвоєнне двадцятиліття, коли внаслідок поразки Визвольних змагань і фактичної окупації західноукраїнських земель, польська адміністрація ініціювала масштабні заходи, покликані обмежити не лише політичні, але й природні культурно-освітні права українців. Нова влада, обравши жорстку асиміляційну модель взаємин з національними меншинами, розпочала brutальні утиски у всіх сферах громадського життя, насамперед українського шкільництва краю. Цинічний розрахунок польських окупантів був на те, що народ, позбавлений освіченої верстви, не чинитиме опору та значно легше піддасться асиміляції. У такій загрозливій ситуації, цей виклик самій екзистенції українців як нації сміливо прийняли представники інтелігенції, а в їх числі й М. Кордуба.

Саме несправедлива до найбільшої національної меншини Другої Речі Посполитої політика польських урядів визначила пріоритети і специфіку тогочасної публіцистичної праці М. Кордуби – в її фокусі постійно перебували культурно-освітні проблеми життя українців. У багатьох дописах історик попереджав представників польської влади про небезпеку обраної політики, що в майбутньому загрожувало гострим національним антагонізмом. Також ученому присвячувала ідея не дати українському громадянству підпасти під грубу силу польських чиновників і в ситуації громадської апатії вселити надію у можливість культурного відродження народу, що зазнав болісної поразки у своїх Визвольних змаганнях.

Як і належить професійному історику, при висвітленні сучасних йому українсько-польських взаємин, М. Кордуба зазвичай сягає досвіду минулих століть співжиття сусідніх народів. Він звертає увагу читача на той факт, що практика національної винятковості, пропагована поляками в ранньомодерний час, призвела до гострого міжнаціонального конфлікту, що надалі вражає уяву своєю жорстокістю. Наслідком цього протистояння поляків та українців, пригадує новим господарям ситуації вчений, став розпад Речі Посполитої та зникнення на багато століть з мапи Європи польської держави². Зрозуміло, що такі виступи українського історика зазнавали цензурних переслідувань, свідченням чого стали часті конфіскації галицьких газет через його дописи.

Не менш нетерпимо представники польської адміністрації краю поставилися до закликів М. Кордуби надати галицьким українцям національно-культурну автономію. Йшлося про те, що польська урядова статистика масово фальшувала дійсні дані про національний склад західноукраїнських земель, наголошуючи на праві поляків як нібито кількісно домінуючого населення. Видатний учений цим сфальшованим даним протиставляв цифри урядової австрійської статистики з останніх передвоєнних часів, аргументовано показуючи кон'юнктуру польських висновків. На підставі наведених ним статистичних даних попередньої влади, М. Кордуба стверджував про природне право українців на самоуправління на своїх етнічних землях³.

Прикметно, що як і належить вченому, дані статистичного характеру М. Кордуба нерідко підкріплював вагомими історичними аргументами⁴, а також результатами своїх тогочасних дослідів над топонімікою західноукраїнських земель⁵. Важливо, що такі статті вчений часто передруковував польською мовою на сторінках варшавських видань, інформуючи широкі кола громадськості про виваженість і природність українських національних домагань⁶.

Уявлення про тогочасні зусилля М. Кордуби щодо захисту культурно-освітніх прав українців дають його статті на шпальтах львівської газети "Громадська думка" під промовистими назвами "До всіх!" та "Не гасить світла!". Згадані статті були розширеними версіями виступів М. Кордуби на народних вічах українців краю⁷. У них вказано на жакливі стан культурного голоду, який терпить українська громада Східної Галичини під польською окупацією⁸. М. Кордуба наводить численні промовисті факти безпідставного закриття українських шкіл як у Львові, так і в провінції; переслідування українських учителів за їхні національні переконання; введення вікового цензу при вступі до гімназій, що з огляду на недавні воєнні події унеможливило отримання середньої освіти цілому поколінню українців; реквізицію приміщень українських навчальних закладів для військових цілей; врешті – цілковиту відмову українцям у праві на вищу освіту. Підсумовуючи свої невтішні роздуми, педагог задає риторичне запитання: "Чи таке поведіння, таке безпощадне, безпримірне у всіх державах і часах нехтування найпримітивніших прав цілого народу на культурне життя pomoже загоїти спомини та рани недавньої війни, чи причиниться до наладження, не кажу вже приятних, але бодай людських взаємин між Поляками та Українцями?"⁹. Відповіддю на ці питання з боку польської поступової інтелігенції, переконує М. Кордуба, повинно стати гасло: "Доволі такої роботи!"

Утім, якщо нижче та середнє українське шкільництво, незважаючи на освітній терор польської влади, все-таки продовжувало існувати, то найгіршою була справа з українською вищою школою. У Другій Речі Посполитій українцям взагалі було відмовлено у праві на вищу освіту: у Львівському університеті нова влада ліквідувала

всі створені за австрійських часів українські кафедри; також у перші повоєнні роки при вступі до університету абітурієнти мали документально підтвердити службу у польському війську, що українське населення краю сприйняло як відверте знущання над національними почуттями. Тому найбільш активно М. Кордуба своїм публіцистичним пером долучився до обговорення української університетської справи.

Погляди М. Кордуби на проблему організації українського університету в міжвоєнній Польщі доволі повно представлені у його відповідях на так звану “Анкету в університетській справі”, що її в середині 1920-х рр. проводив берлінський журнал “Літопис політики, письменства і мистецтва” за ініціативою головного редактора Степана Томашівського. Ініціюючи цю анкету, С. Томашівський звернувся до визначних представників українства з таким закликом: “Добродію! Пекуча справа утворення національного університету, з прилюдним характером, для західно-українських земель викликає потребу основного пізнання думки визначних заступників українського громадянства та скристалізування її шляхом прилюдної річевої дискусії. Редакція “Літопису” радо дасть місце кожному поважному голосови в сій справі і тому просить Вас, щоб були ласкаві написати відповіді на низше поставлені запити та з мотивами негайно прислати їх до поміщення, зглядно використання”¹⁰. Анкета містила питання, котрі стосувалися оцінки актуального стану українських високих студій, проблеми навчання українських студентів поза межами етнографічних територій, погляду на можливість і відповідність національним потребам приватного вищого шкільництва, питання локалізації українського університету, оцінки кадрового потенціалу педагогів вищої кваліфікації тощо.

У першій частині своїх відповідей на анкету М. Кордуба діагностував невтішний стан справ в українській вищій школі на західноукраїнських землях. Співпрацюючи з Українським таємним університетом у Львові, він категорично заявив: “Сучасний стан українського високого шкільництва зовсім не може вдовольняти національно-культурні потреби українського народу. Приватні високі школи (університет і політехніка) у Львові є тепер тільки сурогатом того чим повинні бути”¹¹.

У відповідях на питання другої частини анкети педагог підняв декілька важливих освітніх проблем. Насамперед він наголосив на принциповості заснування українського університету саме на українських етнічних землях, слушно вказавши, що вищі навчальні заклади в інших країнах Центрально-Східної Європи (йшлося про тогочасну Чехословаччину) є лише тимчасовим явищем. “Висилання всієї молоді за кордон, – твердить він, – виснажувало-б матеріальні засоби нашої зовсім незасібної суспільності, а супроти непризнання закордонних патентів все одно не давало би абсолювентам спромоги, по повероті до краю, виконувати ті заводи, до яких приспособили-б їх за границею. Вже теперішній досвід показує, що майже вся українська молодь, остає тамже, шукаючи заробітку на чужині та пропадає для краю”¹².

Наступна піднята М. Кордубою проблема стосується обґрунтування необхідності заснування українського університету у столиці краю – Львові. На переконання педагога, ані Станіславів, ані Коломия та Луцьк – міста, на яких наполягала польська влада, не підходять з поглядів кадрових (більшість українських учених перебувають у Львові), інституційних (найбагатші колекції україніки зберігаються у львівських бібліотеках і музеях) і комунікаційних (університет повинен функціонувати у центрі української етнографічної території, куди було б зручно доїжджати студентам). Вчений наголошує: “Польська суспільність і влада повинні вже собі раз усвідомити, що домагання Українців заснування університету саме у Львові і тільки

у Львові не є примхою, ані національною амбіцією, лишень невмолимою культурною конечністю”¹³.

Також М. Кордуба у своїй анкеті переконував українське суспільство в необхідності заснування саме державного, а не приватного українського університету. Державний статус, слушно вказував учений, був би аргументом і для абітурієнтів при виборі навчального закладу, і для влади, спонукаючи її більш тактовно ставитися до культурних домагань українців. Натомість приватний університет виснажив би економічні сили переважно незаможного українського населення Польщі і в очах як польських бюрократів, так і самого суспільства, не виглядав би достатньо авторитетно.

Врешті, наостанок твердить М. Кордуба, заснування українського університету у Львові зняло би значну напругу в польсько-українських відносинах, дало б підстави презавантажити міжсусідські взаємини, послужило би сигналом закінчення попередньої терористичної тактики в ставленні до українців. Також, точно підмітив педагог, такий вчинок з боку польської влади відібрав би аргументи в провідників радикальної частини української молоді, що проголошують ідею збройного чи навіть терористичного опору польській політиці. “У всякому разі молодіж, – вказує М. Кордуба, – котра матиме свій власний верстат научної та фахової праці буде менше схильна до протидержавних виступів, чим молодіж гонена та переслідувана поліцією, загрожена кожної хвили на арештовання та знущання в поліційних арештах за се тільки, що хоче сотворити своє власне огнище науки”¹⁴.

Проблеми національної екзистенції українців у Другій Речі Посполитій М. Кордуба намагався представити не тільки публіцистичними, але й художніми засобами. Відзначимо, що ще наприкінці XIX ст. учений доволі активно пробував себе в ампула белетриста. З міжвоєнних же років до нас дійшло лише одне його оповідання “Сон”, опубліковане на сторінках львівської газети “Вперед!”, Фаболою якого є містерія-сон, в якому представлено позицію поступового польського громадянина щодо необхідності відмови політиків від імперських амбіцій, децентралізації польської держави та надання самостійності українцям, литовцям і білорусам. Лише за цієї умови, твердить головний герой оповідання, польська держава, набуваючи етнічної однорідності, зможе стати сильною та витримати удари зовнішніх сил у майбутньому невідворотному протистоянні світових потуг¹⁵.

Іншою тогочасною загрозою для цілісності української нації була її пошматованість між різними державами. Це робило цілком серйозною загрозу поступового відчуження галицьких і наддніпрянських українців. Тож потребою часу було постійне інформування широких кіл західноукраїнської громадськості про проблеми життя їхніх побратимів, котрі опинилися по інший бік збручанського кордону. У міжвоєнний час М. Кордуба мав нагоду відвідувати радянську Україну. Як приклад, наведемо його цікавий допис “Вражіння з поїздки до Києва”, котрий постав як своєрідний звіт галицькій громаді після відвідин столиці Наддніпрянщини в 1928 р. Згаданий візит уможливило запрошення вчителя та давнього приятеля львівського вченого, голови історичних установ ВУАН Михайла Грушевського відвідати урочисту академію з нагоди вшанування пам’яті Володимира Антоновича.

Спостережливим оком досвідченого журналіста М. Кордуба одразу відзначив разуючі зміни в житті наддніпрянської України, котру відвідував і на початку XX ст. Насамперед, у вічі йому впали дійсні наслідки українізації: повсюдне використання української мови в державних установах, українські написи на вулицях Києва,

збільшення україномовного населення міста тощо. Також захоплення галицького обсерватора викликали прояви українізації в галузі культури: вишуканий репертуар у театрах, український дубляж кінофільмів, розмаїття україномовної друкованої продукції. водночас, він відзначає матеріальне зубожіння української інтелігенції, котра не може підтримувати належний життєвий рівень через скромну зарплатню.

Та найбільш неприємно вразила М. Кордубу тотальна ідеологізація й мілітаризація всіх сфер життя радянського суспільства, нетерпимість до інакодумства, значно більші ніж за царату. “А політичні відносини? – риторично запитує галицький учений. – Хоч як воно звучить парадоксально, бо саме під політичним оглядом все там пішло шкереберть, приходиться сконстатувати, що в порівнянні до передвоєнної доби саме політичне положення громадян ще найменше змінилося. Остала цяж сама поліційна система надзору і настирливої, дошкульної контролю приватного життя, цяж сама самоволя уряду і брак захисту перед цею самоволею, ще більша чим за старо режиму нетолерація до всякої критики або хоч би відмінної думки”¹⁶.

Проблеми культурно-національного життя українців у Другій Речі Посполитій перебували у фокусі публіцистичної праці М. Кордуби і після переїзду на викладацьку роботу до Варшавського університету в 1929 р. У варшавський період життя (1929–1940) М. Кордуба надалі надавав пріоритет обговоренню широкого спектру освітніх проблем української нації, котрі осмислював з висоти набутого досвіду педагогічної праці в столичному польському університеті. У цей час видатний учений активно співпрацює з варшавським журналом “*Biuletyn polsko-ukraiński*”, що був речником прихильників налагодження польсько-українського порозуміння¹⁷.

Передусім М. Кордуба взяв на себе місію боротьби з численним польськими історичними міфами, які заважали налагодженню польсько-українського діалогу. В кількох статтях він вказував, що популярне зображення у тогочасній польській пресі українців як “жорстоких різунів”, а поляків, як безневинних жертв їхньої деструктивної поведінки не тільки суперечить історичним фактам, але й виховує домінуючі громади краю у дусі ксенофобії і взаємопоборювання¹⁸. Тож від поширення таких негативних національних стереотипів, рішуче вказує історик, слід відмовитися раз і назавжди.

Найбільш емоційно вчений виступав проти намагання польської адміністрації краю затерти національне ім'я українців, нав'язавши їм архаїчний етнонім “русини”. М. Кордуба слушно вбачав у цьому найбільш промовистий приклад асиміляційної політики, що її провадила польська адміністрація Східної Галичини. Залучаючи численні свідчення історичних джерел, він наголошував не тільки на праві українців на свою самоназву, але й відзначав історичну логіку становлення й еволюції етнонімів, коли в процесі творення нації регіональні назви (насамперед, найбільш поширені – русини та малороси) поступаються загальнонаціональному імені¹⁹.

Найбільше ж уваги на сторінках журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*” М. Кордуба присвятив продовженню обговорення питання заснування українського університету. Він надалі переконував польського читача у природності вимог українців щодо вищого шкільництва, на численних історичних фактах доводячи, що традиції української вищої освіти не обмежуються лише ХІХ ст., а сягають львівської братської школи та Острозької Академії²⁰. “Народ український, – твердить він, – від кількох століть тягнувся до створення вогнищ духовного життя, котрі дозволили йому дбати про рідну освіту і в культурному розвитку дотримувати кроку сусіднім народам”²¹. Тож наскільки несправедливим, емоційно наголошує вчений, є позбавлення україн-

ців вищих студій у ХХ ст., коли всі цивілізовані народи мають свої університетські осередки – кузні кадрів національної інтелігенції.

Підтримуючи намір редакторів журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*” нормалізувати міжнародний діалог у державі, М. Кордуба відстежував та на шпальтах видання піддавав суворій критиці спроби польських консерваторів роздмухати полум'я конфлікту між двома народами. Як приклад, наведемо його резонансну статтю “Елемент провокації в польсько-українських стосунках”, в якій він засудив підживлювання “воєнного психозу” серед польського населення західноукраїнських земель. Йшлося про започатковану польською місцевою адміністрацією традицію встановлення пам'ятних хрестів на відзначення польсько-української збройної боротьби в Східній Галичині. Супровідні написи на цих пам'ятках містили відверто ксенофобські характеристики української людності краю. Відзначаючи шкоду для процесу примирення такої політики історичної пам'яті, український учений настійливо закликав представників польського політикуму відмовитися від радикальних оцінок при осмисленні недавнього національного протистояння²².

Міжнародна проблематика, в центрі якої стояли взаємини українців з їхніми сусідами, вивчалася М. Кордубою не тільки крізь призму польсько-українського діалогу. Надзвичайно цікавими були його розважання про особливості побудови нової моделі міжнародних відносин в радянській державі, котрими вчений поділився з читачами журналу “*Biuletyn polsko-ukraiński*”. Аналізуючи партійні документи, котрі були покликані врегулювати міжнародні проблеми в СРСР, М. Кордуба цілком слушно продемонстрував невідповідність їхнього змісту реальній практиці, коли домінування росіян було тотальним практично у всіх сферах адміністрування на підрадянських українських землях. Ця обставина Дала підставу вченому зробити цілком очевидний висновок про спадковість імперської та радянської національної політики. Наприкінці своєї статті М. Кордуба дав надзвичайно точний діагноз радянській дійсності: “Український народ бореться у першу чергу за визволення з під нівелюючого впливу російської культури, котра виступає зараз в постаті гегемона революції на сході. Є цілком зрозумілим, що необхідною умовою такого визволення має стати здобуття державної незалежності. Тому ми бачимо появу в українській літературі, науці, як теж і в самому лоні комуністичної партії рухів, котрі відкидають культурну гегемонію Росії, рухів, сьогодні задушених і знищених, котрі орієнтувалися, як писав Хвильовий, на “психологічну Європу”. Останнє Москва слушно сприйняла як тривожний сигнал, котрий заповідає в майбутньому нову революцію”²³.

Таким чином, у міжвоєнний час Східна Галичина стала для М. Кордуби, як і для решти представників української інтелігенції краю, справжньою школою національного опору. Тож закономірно, що публіцистична діяльність історика в той час була спрямована передусім на захист культурно-освітніх прав українського суспільства на окупованих поляками територіях. В умовах гвалтовної полонізації всіх сфер життя в Східній Галичині, визначний діяч зайняв активну громадянську позицію в боротьбі за національну школу, українську мову, культурний розвиток нації. Аналіз співпраці М. Кордуби з періодичними виданнями дає підставу говорити про видатного вченого як про талановитого журналіста, що публіцистичним пером діагностував вади сучасного йому суспільства і пропонував дієві рецепти громадського одужання. У вічі впадає багатогранність журналістського амплуа видатного дослідника: він постає не лише як журналіст-хронікер, але й талановитий белетрист, що в

художньому образі піднімає важливі йому суспільні питання. Звернення до нашої проблеми уможливило також з'ясування особливостей журналістського стилю М. Кордуби. На нашу думку, йому були притаманні принциповість у відстоюванні власної позиції, толерантність у сприйнятті аргументів опонента, об'єктивність при інтерпретації важливих соціальних тем і, врешті, постійна робота над вдосконаленням стилістики своєї публіцистики. Перспективним напрямом подальшого вивчення проблеми є з'ясування особливостей публіцистичної праці М. Кордуби в роки Другої світової війни.

¹ Федорів І. О. Мирон Кордуба в історії України (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.) / І. О. Федорів. – Тернопіль: Тернопіль Онлайн, 2001. – 127 с.; Піх О. Мирон Кордуба (1876–1947) / О. Піх. – Л., 2012. – 72 с.

² Др К [Кордуба М.] В 350-ту річницю Люблинської унії // Воля. – 1919. – Ч. 11. – С. 1.

³ Др К [Кордуба М.] Українська національна територія в Галичині і австрійська урядова статистика // Воля. – 1919. – Ч. 8. – С. 3; М. К. [Кордуба М.] Українська національна територія і кількість українців у Польщі // Народній ілюстрований календар Товариства “просвіта” на звичайний р. 1926. – Річник 48. – Львів, 1925. – С. 57–60.

⁴ (00) [Кордуба М.] Границі з 1772 р. // Громадська думка. – 1920. – Ч. 75. – С. 1; Кордуба М. Розвій українського населення в Галичині за останні сто літ // Світ. – 1926. – Ч. 13/14. – С. 4–7; Кордуба М. Історична границя між Галицькою державою і Польщею // Наш прапор. – Перемишль, 1930. – С. 46–51.

⁵ [Кордуба М.] В справі збірки топографічних назв // Вперед. – 1920. – Ч. 73. – С. 4; Кордуба М. Як записувати топографічні назви?: Квестіонар. – Львів, 1920. – 4 с.

⁶ Korduba M. Stosunki polsko-ukraińskie w w. X–XIII // Sprawy narodowościowe. – Warszawa, 1933. – 6. – S. 755–759.

⁷ Українське шкільництво у Львові: промова проф. д-ра Мирона Кордуби // Вперед. – 1920. – Ч. 63. – С. 2.

⁸ (00) [Кордуба М.] До всіх! // Громадська думка. – 1920. – Ч. 97. – С. 1.

⁹ (00) [Кордуба М.] Не гасить світла! (З приводу віча львівських Українців) // Громадська думка. – 1920. – Ч. 67. – С. 1.

¹⁰ Томашівський С. Анкета в університетській справі / С. Томашівський // Літопис політики, письменства і мистецтва. – Берлін, 1924. – Книжка І. – С. 187.

¹¹ Кордуба М. Анкета в університетській справі. Відповідь VI / М. Кордуба // Літопис політики, письменства і мистецтва. – Берлін, 1924. – Книжка II. – С. 253.

¹² Там само.

¹³ Там само. – С. 254.

¹⁴ Там само.

¹⁵ Кордуба М. Сон / М. Кордуба // Вперед! – Львів, 1919. – Ч. 117. – С. 2–3.

¹⁶ Кордуба М. Вражіння з поїздки до Києва / М. Кордуба // Діло. – Львів, 1928. – Ч. 84. – С. 8.

¹⁷ Яручик О. Польсько-український міжкультурний діалог (на сторінках “Biuletyn polsko-ukraińskiego” 1932–1938 pp.) / О. Яручик. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2008. – 224 с.

¹⁸ Korduba M. Czy strzelali do Lwowa zamiast bronić Kijowa? / M. Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1935. – № 10. – S. 111–112.

¹⁹ Korduba M. “Dla czego Rusini, a nie Ukraińcy?” / M. Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1937. – № 2. – S. 13–15.

²⁰ Korduba M. W sprawie uniwersytetu ukraińskiego we Lwowie / M. Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1933. – № 2 (4). – S. 111–112.

²¹ Korduba M. Kilka dat z dziejów dążeń społeczeństwa ukraińskiego do uzyskania własnego uniwersytetu / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1934. – № 4 (39). – S. 1.

²² Korduba M. Element prowokacji w stosunkach polsko-ukraińskich / Miron Korduba // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1933. – № 22. – S. 3-4.

²³ Dr. M. K. [Korduba M.] Kilka uwag o sowieckiej polityce narodowościowej w Ukrainie // Biuletyn polsko-ukraiński. – Warszawa, 1932. – № 1. – S. 31–35.

Тарас Батюк.

На захисті національних інтересів: публіцистика Мирона Кордуби у міжвоєнний час.

Стаття присвячена вивченню публіцистики Мирона Кордуби, створеної у міжвоєнний період. З'ясовано провідну тематику публіцистичних виступів історика. Виявлено, що вчений співпрацював з багатьма українськими та польськими виданнями. Зроблено висновок, що у міжвоєнний час публіцистична діяльність М. Кордуби була спрямована на захист культурно-освітніх прав українського суспільства на окупованих поляками землях.

Taras Batiuk.

Protection of National Interests: Myron Korduba's Publicism of the Interwar Years.

The article presents a study on Myron Korduba's publicistic works written in the interwar period. The dominant topics of the historian's publicism are singled out. It has been found out, that the scientist contributed to many Ukrainian and Polish editions. The following conclusion is made: in the interwar time Myron Korduba's publicistic activities were directed to the protection of cultural and educational rights of the Ukrainian society on the territories under Polish occupation.